

Starttaal 2F

Leerwerkboek deel B

Methode Nederlands voor het mbo

Verantwoording van de methode

Starttaal is de nieuwe methode Nederlands van Uitgeverij Deviant. **Starttaal** is ontwikkeld voor mbo-leerlingen die een beroepsopleidende leerweg volgen en aan het einde van hun opleiding examen op 2F- of 3F-niveau moeten doen. Het betreft voornamelijk leerlingen in de leeftijdscategorie van 16 tot en met 25 jaar die fulltime naar school gaan. De methode **Starttaal** is sectoronafhankelijk en speelt in op de belevingswereld van deze leerlingen.

Leerwerkboeken

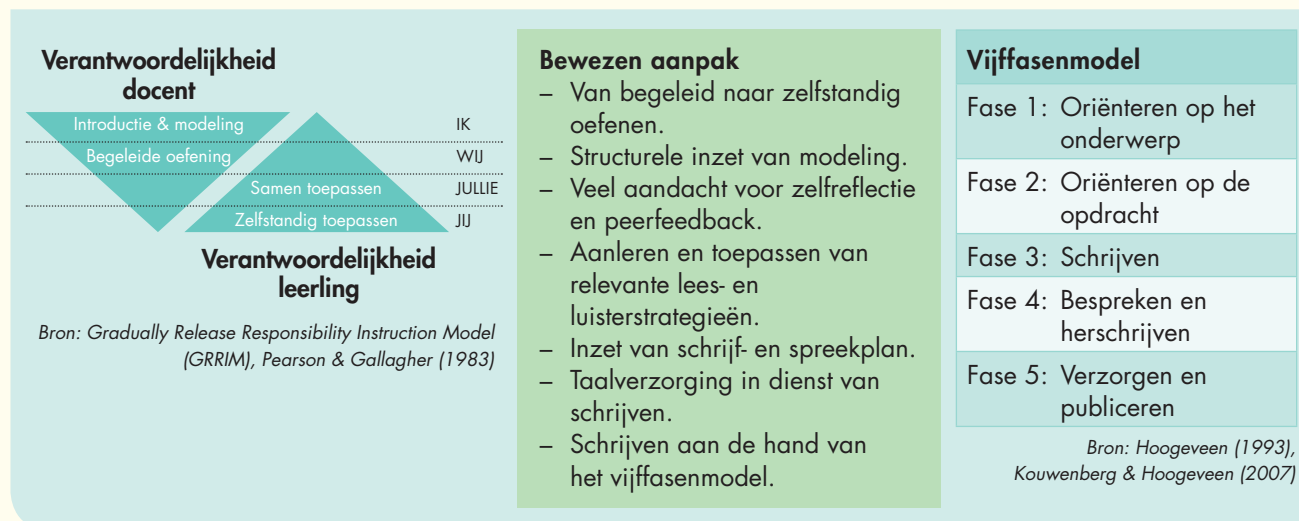
De methode **Starttaal** bestaat voor zowel 2F- als 3F-niveau uit twee leerwerkboeken: deel A en deel B. De leerling oefent in deze leerwerkboeken met de taalvaardigheden **lezen**, **luisteren**, **taalverzorging**, **schrijven**, **spreken** en **gesprekken voeren**. In de leerwerkboeken worden theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar aangeboden.

Deel A

In deel A van **Starttaal** 2F oefent de leerling met taal in een betekenisvolle en functionele context. Deel A biedt een **cursorische aanpak** binnen thema's die de doelgroep aanspreken. De leerling oefent stapsgewijs met de lesstof die nodig is om het vereiste 2F-niveau te bereiken. In deel A krijgt de leerling bovendien alle bagage mee om aansluitend te starten met de examenvoorbereiding in deel B.

Deel B

Als een leerling alle opdrachten in deel A heeft gemaakt, kan hij starten met de examenvoorbereiding in deel B. Deel B biedt de leerling naast **examenvoorbereiding** per taalvaardigheid ook **oefenexamens** voor de receptieve en productieve vaardigheden. Een leerling die de opdrachten in zowel deel A als deel B heeft gemaakt, is klaar voor de examens op 2F-niveau.

Aanvullende materialen bij de leerwerkboeken

Uitgeverij Deviant biedt docenten die met **Starttaal** werken **aanvullend materiaal** bij de leerwerkboeken. Dit aanvullende materiaal bestaat onder meer uit:

- antwoordmodel inclusief handreiking per opdracht;
- thematoetsen;
- kijk- en luisterfragmenten;
- aftekenkaarten;
- controle- en feedbackformulieren.

Spraakwater

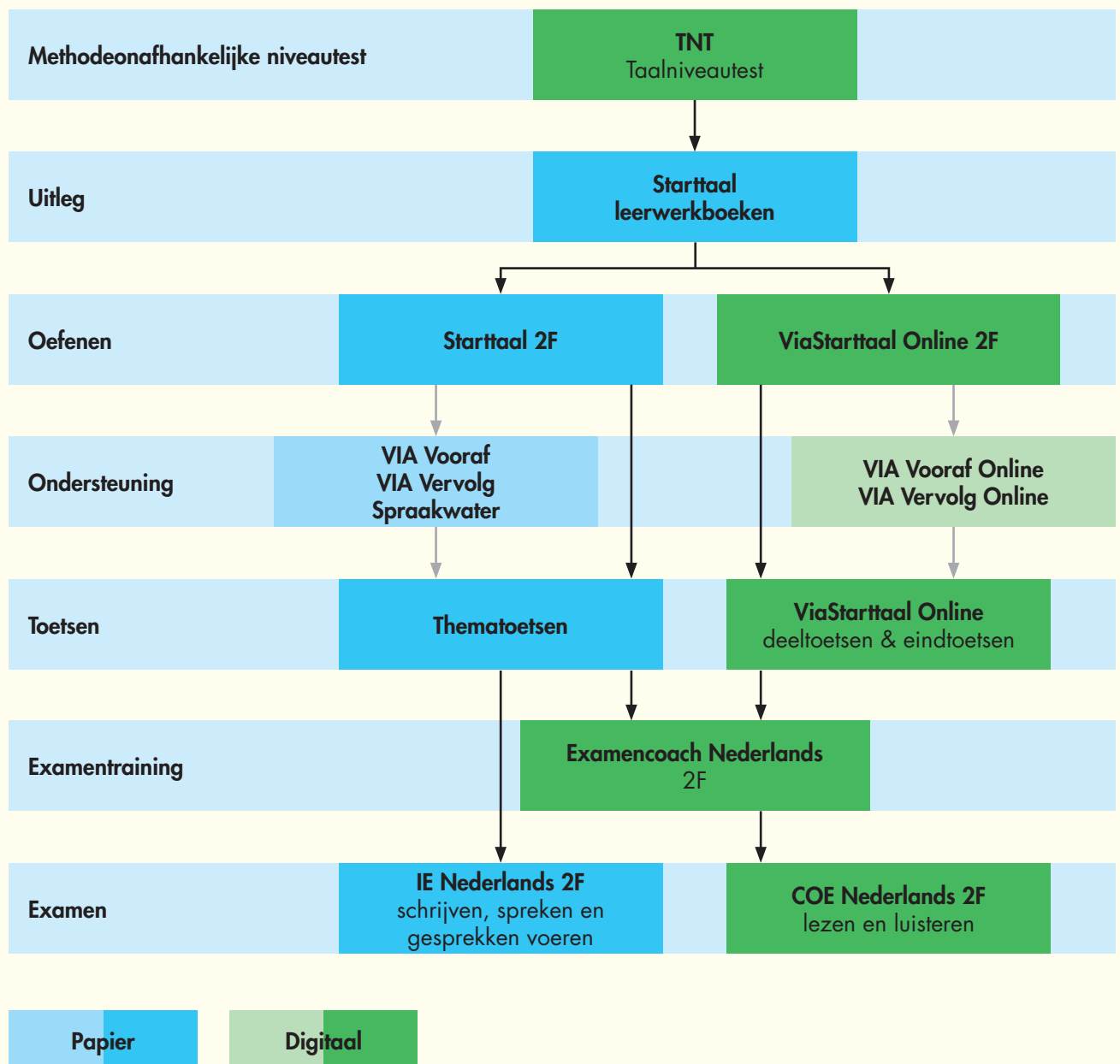
Als aanvulling op de methode *Starttaal* kunnen docenten het **kaartspel** *Spraakwater* inzetten. Met *Spraakwater* trainen leerlingen op een leuke en interactieve manier hun gespreksvaardigheid. Leerlingen worden in het spel uitgedaagd keuzes te maken en te beargumenteren, actief naar elkaar te luisteren en op gepaste wijze te discussiëren.

Naast de speelkaarten vinden de leerlingen in *Spraakwater*:

- een tipkaart voor het stellen van open vragen;
- een kaart met gespreksregels waaraan iedere speler zich tijdens het spel moet houden.

Van nulmeting tot examinering

Uitgeverij Deviant biedt de volgende lesmaterialen om leerlingen taalvaardig te maken op 2F-niveau:

TNT

De *Taalniveautest (TNT)* is een methodeonafhankelijke **online niveautest Nederlands**. Met de *TNT* kan de docent het startniveau Nederlands van een leerling bepalen. De docent kan de *TNT* ook als voortgangsinstrument inzetten. De *TNT* meet het niveau van de volgende onderdelen: lezen, spelling, stijl, woordkennis en luisteren.

ViaStarttaal Online

ViaStarttaal Online is het **digitale oefen- en toetsprogramma** taalverzorging voor 'Op weg naar 1F' tot en met '4F-niveau'.

Met *ViaStarttaal Online* traint de leerling de volgende vaardigheden: stijl, grammatica, algemene spelling, werkwoordspelling, vaste uitdrukkingen en woordenschat. De leerling vindt in *ViaStarttaal Online* ook extra oefenmateriaal voor lezen en kijken/luisteren. *ViaStarttaal Online* kan worden ingezet als aanvulling op de lesstof in *Starttaal*.

Examencoach Nederlands

Met de *Examencoach Nederlands* kan de leerling zich online voorbereiden op het centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren op 2F- en 3F-niveau.

De *Examencoach Nederlands* bestaat uit:

- Vijf **oefenexamens** die de leerling individueel, in zijn eigen tijd en op zijn eigen tempo maakt. Na afloop krijgt de leerling uitgebreide feedback op de antwoorden die hij heeft gegeven.
- Twee **proefexamens** waarin het examen wordt gesimuleerd. De leerling maakt een proefexamen op school en onder toezicht. De leerling moet het examen binnen de vastgestelde tijdsduur maken.

Instellingsexamens Nederlands

Uitgeverij Deviant ontwikkelt **methodeonafhankelijke instellingsexamens Nederlands** op 2F- en 3F-niveau voor de taalvaardigheden schrijven, spreken en gesprekken voeren. Deze instellingsexamens worden ontwikkeld in samenspraak met verschillende roc's in Nederland.

Onderwijsinstellingen die onze methode *Starttaal* gebruiken kunnen onze instellingsexamens kosteloos downloaden van *Studiemeter.nl*.

VOORLICHTING EN TRAINING

Wilt u meer weten over de didactische achtergrond van *Starttaal*? Vraagt u zich af hoe u *Starttaal*, of ons andere lesmateriaal voor het vak Nederlands, in uw dagelijkse onderwijspraktijk kunt inzetten?

Neem dan contact met ons op door een e-mail te sturen naar info@uitgeverij-deviant.nl onder vermelding van 'Voorlichting en training Starttaal'. Of bel 033 – 4650831 en maak direct een afspraak.

Inhoudsopgave Starttaal 2F – deel B

Verantwoording van de methode 4

Woord aan de leerling 7

Deel 1 Examentraining COE

Fase 1 Voorbereiding

Hoofdstuk 1	Lezen	
1.1	Het examen lezen	12
1.2	Soorten gesloten vragen	19
1.3	Oefenen met tijdsdruk	39

Hoofdstuk 2	Luisteren	
2.1	Aantekeningen maken	47
2.2	Het examen luisteren	54
2.3	Oefenen met tijdsdruk	65

Fase 2 Oefenexamens

Oefenexamen lezen & luisteren 1	74
Oefenexamen lezen & luisteren 2	89

Deel 2 Examentraining IE

Fase 1 Voorbereiding

Hoofdstuk 3	Schrijven	
3.1	Het examen schrijven	110
3.2	De beoordeling van het schrijfexamen	114
3.3	De aanpak van het schrijfexamen	128
3.4	Examenteksten schrijven	132

Hoofdstuk 4	Spreken	
4.1	Het examen spreken	163
4.2	De beoordeling van een presentatie	165
4.3	Presentatie voorbereiden en uitvoeren	172

Hoofdstuk 5	Gesprekken voeren	
5.1	Het examen gesprekken voeren	184
5.2	De beoordeling van het gesprek	191

Fase 2 Oefenexamens

Oefenexamen schrijven 1	204
Oefenexamen schrijven 2	207
Oefenexamen spreken 1	210
Oefenexamen spreken 2	211
Oefenexamen gesprekken voeren 1	212
Oefenexamen gesprekken voeren 2	214

Scheurbladen 215

Beste leerling,

Voor je ligt deel B van *Starttaal 2F*. In **deel B** bereid je je voor op de examens op 2F-niveau. Deel B is een leerwerkboek waarin theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar worden aangeboden. Je kunt starten in deel B als je alle opdrachten in deel A hebt gemaakt, taalportfolio-opdrachten in het net hebt uitgewerkt en alle thematoetsen met een voldoende hebt afgerond.

Opbouw van deel B

Starttaal 2F deel B is als volgt opgebouwd:

Deel 1: Examentraining COE	
Fase 1: Voorbereiding	Fase 2: Oefenexamens
Hoofdstuk 1 Lezen	Oefenexamen lezen & luisteren 1
Hoofdstuk 2 Luisteren	Oefenexamen lezen & luisteren 2

Deel 2: Examentraining IE	
Fase 1: Voorbereiding	Fase 2: Oefenexamens
Hoofdstuk 3 Schrijven	Oefenexamen schrijven 1 Oefenexamen schrijven 2
Hoofdstuk 4 Spoken	Oefenexamen spreken 1 Oefenexamen spreken 2
Hoofdstuk 5 Gesprekken voeren	Oefenexamen gesprekken voeren 1 Oefenexamen gesprekken voeren 2

Deel 1: Examentraining COE

In **deel 1** bereid je je voor op het centraal ontwikkeld examen (COE) Nederlands. Het COE is het landelijk examen lees- en luistervaardigheid. Je maakt dit examen op de computer en beantwoordt vragen bij leesteksten en gesproken teksten.

In **fase 1 van deel 1** raak je bekend met de vraagsoorten die je tijdens het examen kunt verwachten. Je oefent met meerkeuzevragen, matrixvragen en casusvragen. Ook leer je hoe je tijdens het examen efficiënt met tijd en hulpmiddelen kunt omgaan.

In **fase 2 van deel 1** maak je oefenexamens. Je past toe wat je in fase 1 hebt geleerd. Met het maken van de oefenexamens ga je na of je klaar bent voor het centraal ontwikkeld examen op 2F-niveau.

Deel 2: Examentraining IE

In **deel 2** bereid je je voor op de instellingsexamens (IE) Nederlands. Het IE houdt in dat je examen doet in de taalvaardigheden schrijven (inclusief taalverzorging), spreken en gesprekken voeren. Alle mbo-leerlingen moeten deze examens doen, maar anders dan bij het COE bepaalt jouw onderwijsinstelling zelf hoe dit examen eruitziet.

In **fase 1 van deel 2** verken je het examen per taalvaardigheid aan de hand van een aantal voorbereidende vragen. Daarna oefen je stapsgewijs met de opdrachten die je tijdens het examen kunt verwachten. Een aantal netversies van deze opdrachten lever je in bij de docent zodat hij je voortgang kan bijhouden. In deze fase wordt extra aandacht besteed aan de controle van de taalverzorging van je schrijfproducten.

In **fase 2 van deel 2** maak je een aantal oefenexamens. Je past toe wat je in fase 1 hebt geleerd en je ervaart hoe het is om te werken onder tijdsdruk. Met het maken van de oefenexamens ga je na of je klaar bent voor de instellingsexamens op 2F-niveau.

Weet je nog?

In elk hoofdstuk van dit leerwerkboek vind je extra theoriekaders met ingekorte theorie uit deel A. Je herkent deze theoriekaders aan de blauwe kleur en de titel: **Weet je nog?** Je hebt met deze theorie al uitgebreid geoefend in deel A. Als je niet genoeg houvast hebt aan de ingekorte theorie in deel B, kun je de uitgebreide theorie in deel A opzoeken.

Computeropdrachten

Voor sommige opdrachten in dit leerwerkboek heb je een computer nodig. Je herkent deze opdrachten aan het volgende pictogram: . Dit pictogram vind je ook bij opdrachten waarbij je een fragment moet bekijken of beluisteren. Deze **kijk- en luisterfragmenten** vind je onder de menuknop Methodes op *Studimeter.nl* door te klikken op *Starttaal Leerwerkboeken*.

Taalportfolio-opdrachten

In deel 2 vind je een aantal **taalportfolio-opdrachten**. Deze opdrachten werk je in het net uit voordat je ze in je taalportfolio opneemt. Taalportfolio-opdrachten herken je aan het volgende pictogram: .

Examen doen

Het COE en IE zijn **verplichte examens** voor elke mbo-leerling. Volg je een entreeopleiding of een mbo-opleiding op niveau 2 of 3, dan doe je examen op 2F-niveau. Als je alle opdrachten in zowel deel A als deel B hebt gemaakt, ben je klaar voor deze examens op 2F-niveau.

Veel succes!

1.1 Het examen lezen

Theorie 1 Examenteksten lezen

De teksten in je examen kunnen alle soorten zakelijke teksten zijn:

- **informerende teksten**, zoals tijdschrift- of nieuwsartikelen;
- **instruerende teksten**, zoals gebruiksaanwijzingen;
- **overtuigende teksten**, zoals advertenties of artikelen waarin de schrijver argumenten voor zijn mening geeft.

Om examenvragen te kunnen beantwoorden, moet je de teksten goed begrijpen. Daarom moet je de teksten **intensief lezen**. Voordat je een tekst intensief leest, lees je de tekst verkennend en globaal. Dit doe je minder uitgebreid dan je gewend bent, omdat je bij het examen beperkt de tijd hebt.

Voor het lezen van examenteksten kun je het volgende stappenplan gebruiken:

Stappenplan examenteksten lezen

Voor het intensief lezen:

- 1 Lees de tekst verkennend.
  - Bekijk de titel en ondertitel, de tussenkoppen, de lead, de bron en eventuele afbeeldingen en bijschriften.
  - Bepaal het onderwerp en de tekstsoort.
- 2 Lees de tekst globaal.
  - Bedenk wat je al weet over het onderwerp.
  - Lees de tekst zonder op details te letten.
  - Bepaal het tekstdoel.

Tijdens het intensief lezen:

- 3 Lees de tekst nauwkeurig.
  - Let op de inhoud van de inleiding, het middenstuk en het slot.
  - Let op verbanden tussen de verschillende tekstdelen.
  - Achterhaal de betekenis van onbekende woorden als je die nodig hebt om de tekst te begrijpen.

Na het intensief lezen:

- 4 Vat de tekst in je hoofd samen.
- 5 Geef antwoord op de vragen bij de tekst.

Voorbeeld

Bestaat vrijlating op borgtocht in Nederland?

Borgtocht, waarbij een verdachte zijn rechtszaak tegen betaling van een borgsom in vrijheid mag afwachten, is bij ons vooral bekend vanwege Amerikaanse films en televisieseries. De gedachte erachter is dat de verdachte niet zal vluchten omdat de borg in dat geval niet wordt terugbetaald.

Ook in Nederland kan de rechter deze maatregel opleggen. Het gebeurt echter slechts sporadisch, meestal bij kapitaalkrachtige verdachten. Zo kwam de gevallen zakenman Joep van den Nieuwenhuyzen begin 2008 vrij met een borg van 10 miljoen euro.

Bron: Telegraaf

Stappenplan examenteksten lezen

1. Je leest de titel. → Het onderwerp is **borgtocht in Nederland**.
Je bekijkt wat opvalt aan de tekst en leest de bron. → De tekstsoort is **krantenartikel**.
2. Je leest de tekst zonder op de details te letten. Borgtocht ... Dat heb je wel in films gezien: een gevangene wordt vrijgelaten als daarvoor wordt betaald. De titel is de vraag of dit ook in Nederland bestaat. De tekst geeft waarschijnlijk antwoord op die vraag. → Het tekstdoel is **informer**.
3. Je leest de tekst nauwkeurig. De tekst legt uit wat borgtocht is en maakt de vergelijking tussen borgtocht in Amerika en Nederland.
4. Je vat de tekst samen: Borgtocht bestaat in Nederland, maar komt niet vaak voor.
5. Je geeft nu antwoord op de vragen bij de tekst.

Je mag bij het examen **pen** en **papier** gebruiken. Gebruik deze hulpmiddelen om sleutelwoorden te noteren die je helpen de tekst te begrijpen. Weeg af of je woordwebben of samenvattingen kunt maken, want daar heb je meestal geen tijd voor.

Je mag ook een **woordenboek** gebruiken. Zoek een woord alleen op als je de betekenis echt nodig hebt om de tekst te begrijpen. Ga eerst na of er een andere manier is om de betekenis te achterhalen.

Oefenexamen lezen & luisteren 1

Met dit oefenexamen test je of je klaar bent voor het centraal ontwikkeld examen (COE) Nederlands op 2F-niveau. Het oefenexamen bestaat uit de volgende onderdelen:

		Aantal vragen	Aantal te behalen punten
Lezen	Tekst 1: Op zoek naar beleving loopt jongere de disco voorbij	5	5
	Tekst 2: Bij ONVZ blijft u verzekerd van vrije keuze	8	8
	Tekst 3: Hoe werkt een leugendetector?	5	5
	Tekst 4: Energieprijzen	7	7
Luisteren	Tekst 5: Online Fietscoach B-Riders	5	5
	Tekst 6: Gebakken lucht in de supermarkt	10	10
	Tekst 7: Games	5	5
Totaal		45	45

Je mag zelf weten in welke volgorde je de onderdelen maakt. Je hebt **90 minuten** de tijd om het oefenexamen te maken.

Je mag zo vaak naar fragmenten kijken als je wilt. Let daarbij wel op de tijd die je hebt!

Je mag een pen of potlood, kladpapier en een woordenboek gebruiken.

Tekst 1

Lees de tekst en geef antwoord op vraag 1 tot en met 5.

Op zoek naar beleving loopt jongere de disco voorbij

Hardste klappen in strompelende horeca vallen bij clubs.

Festivals funest voor discotheken.

1. ROTTERDAM - Het paradijs op aarde. Zo stelde Nicole Vink (28) zich de Hollywood Music Hall voor. 'Ik had er zoveel over gehoord. Dat er zestig zalen waren met verschillende soorten muziek en bewegende dansvloeren.' Op haar dertiende glipte ze stiekem het huis uit en stapte ze met een vriendin in de tram. Naar de Rotterdamse discotheek.

2. Vink zal die eerste keer nooit vergeten. 'Voor de deur waren we hartstikke zenuwachtig, eenmaal binnen was het fantastisch. Op twee Bacardi Breezers heb ik me van twaalf tot zes helemaal gegeven op de dansvloer.' Er was inderdaad een vloer die op en neer ging; die zestig zalen bleken er "slechts" zeven te zijn. 'Maar wat heb ik mijn ogen uitgekeken.'

3. Deze week sloot Hollywood na zeventien jaar zijn deuren. In de hoogtijdagen zond muziekzender TMF de feesten in "de Holly" live uit. Schuimparty's en dj's als Tiësto trokken wekelijks drieduizend bezoekers, vooral tussen de zestien en twintig jaar. De bezoekersaantallen en de inkomsten zijn instabieler geworden. Eigenaar Fred Diaz opende onlangs nog een nieuwe R&B-zaal, maar het bleek niet genoeg om zijn zaak te redden.

4. Door de crisis heeft de hele horeca het moeilijk, maar onder discotheken vallen de hardste klappen. Vijf jaar geleden waren er nog driehonderd clubs in Nederland. Vorig jaar was dat aantal gedaald naar 226.

5. 'Ik denk dat we nu in het dal der dalen zitten', zegt Martijn Veen van brancheorganisatie Disco Brains. 'Dat komt deels door trends, maar ook door allerlei halfslachtige overheidsmaatregelen.' Hij noemt het rookverbod en de verhoging van de minimumleeftijd voor drank van zestien naar achttien jaar. 'Nu vindt de overheid het prima als jongeren zich thuis of op de camping klem zuipen, onder het mom dat ze daar toch niets aan kan doen.' Daardoor gaan tieners niet meer naar disco's waar ze aan de cola moeten, of ze gaan pas heel laat. 'Nu komen ze pas om half twee dronken aan bij een club. Die draait dan nauwelijks nog omzet.'

6. Discotheken leggen het af tegen de zeer populaire dancefestivals, zegt Saskia Deerenberg van Koninklijke Horeca Nederland. 'De jeugd is veranderd. Vroeger gingen jongeren elk weekend naar dezelfde disco, nu zijn jongeren veel mobieler. En via sociale media en de smartphone weten ze veel beter wat er speelt. Ze zoeken beleving.'

7. Die vinden ze niet tussen steeds weer dezelfde muren van een club. 'Festivals hebben meer mogelijkheden met thema's en aankleding.'

Verschuiven

8. Zeker, al die festivals elk weekend snoepen bezoekers weg bij de discotheken, zegt Martijn Veen van de discobranche. Maar door het grote aanbod is de festivalmarkt ook al behoorlijk verzadigd. De feesten in de openlucht raken steeds moeilijker uitverkocht. Veen: 'Je ziet de trend verschuiven van massaliteit naar kleiner en intiemer. Daar kunnen kleine discotheken van profiteren, want die bieden intimiteit.'

9. Veen is ervan overtuigd dat het op korte termijn weer beter zal gaan met grote clubs. 'Een aantal jaar geleden, toen disco's hot waren, kon elke schuur die een paar lampen ophing zich een disco noemen.' Veen denkt dat de clubs die overblijven best eens als grote winnaars uit de crisis kunnen komen. 'Je moet alleen op tijd de bakens verzetten. Op een gegeven moment is een formule uitgemolken en moet je iets nieuws verzinnen.'

Bron: Trouw

3.1 Het examen schrijven

Theorie 1 Verkenning van het schrijfexamen

In het **schrijfexamen Nederlands** zul je verschillende soorten teksten moeten schrijven, zoals een kort bericht, een zakelijke brief en een artikel. Voordat je aan het schrijfexamen Nederlands begint, **verken** je eerst het hele examen. Dit doe je om een beeld van de inhoud te krijgen.

Als je het schrijfexamen verkent, stel je jezelf een aantal vragen:

1. Hoeveel tijd heb ik om het examen te maken?
2. Uit hoeveel opdrachten bestaat het examen?
3. Wat voor soort teksten moet ik schrijven?
4. Is er een bron die ik moet gebruiken? Zo ja, welke informatie uit de bron heb ik nodig om de tekst te schrijven?
5. Hoeveel tijd heb ik per opdracht ongeveer nodig?
6. In welke volgorde kan ik de opdrachten het beste maken?

Bij elke opdracht staat hoeveel woorden je minimaal en maximaal mag gebruiken. Uit het aantal woorden dat is gegeven kun je vaak opmaken of het om een kleine of juist grotere opdracht gaat.

Voorbeeld

Brian moet schrijfexamen doen en heeft het examen gekregen.

Instellingsexamen Nederlands 2F Schrijven

Informatie voor de kandidaat

Beste kandidaat,

Je gaat examen doen voor het onderdeel schrijven van het vak Nederlands. Het examen bestaat uit twee opdrachten. Voor het maken van die opdrachten krijg je 90 minuten de tijd. Lees de opdracht eerst goed door. Na afloop van het examen lever je de teksten die je hebt geschreven en dit examenboekje in bij de docent.

hoeveel
opdrachten
je moet
maken

hoeveel tijd
je hebt om
het examen
te maken

Examenopdracht 1:**Situatie:**

Tijdens de les Nederlands bespreekt de docent de toets die voor volgende week gepland staat. Een van je klasgenoten is ziek en heeft jou gevraagd de belangrijke informatie over deze toets aan hem door te geven.

Aan het begin van de les vertelt de docent dat de toetsdatum is verschoven: de toets staat nu gepland op 6 mei om 11:00 uur in plaats van op 7 mei om 15:00 uur. De locatie is ongewijzigd. Tijdens de les geeft de docent uitleg over het schrijven van een artikel. Ze legt uit dat de opbouw van het artikel zwaar meeweegt in de beoordeling van de toets. De docent geeft nog een keer uitleg over de indeling van een artikel en ze raadt iedereen aan de theorie over de opbouw van een artikel in hoofdstuk 8 goed door te nemen.

Opdracht:

Schrijf de e-mail aan je klasgenoot waarin je informatie geeft over de toets. Je klasgenoot heet Jamal. Gebruik minimaal 75 en maximaal 100 woorden.

de
tekstsoort
die je moet
schrijven

Examenopdracht 2:**Situatie:**

Je schrijft soms artikelen voor een studentenblog. Deze studentenblog wordt vooral gelezen door studenten, maar ook door docenten.

In een tijdschrift lees je een artikel over een onderzoek naar aantekeningen maken dat je interessant vindt (zie bron). Je besluit hierover een informerend artikel te schrijven voor de studentenblog.

In het artikel wil je lezers informeren over het onderzoek naar aantekeningen maken. Ook wil je je eigen ervaring met het maken van aantekeningen delen. Je geeft in het artikel aan wat jij de prettigste manier van aantekeningen maken vindt.

de bron die
je moet
gebruiken

belangrijke
informatie
uit de bron
die je
nodig hebt

Opdracht:

Schrijf het artikel voor het studentenblog. Gebruik minimaal 300 en maximaal 500 woorden.

de
tekstsoort
die je moet
schrijven

Brian verkent het schrijfexamen en geeft voor zichzelf antwoord op de voorbereidende vragen.

4.1 Het examen spreken

Theorie 1 Verkenning van het spreekexamen

Het **spreekexamen Nederlands** houdt in dat je een presentatie moet geven. Deze presentatie bereid je thuis voor.

Voordat je aan de voorbereiding van je presentatie begint, verken je de examenopdracht. Dit doe je zodat je weet wat er van je wordt verwacht tijdens de presentatie.

Als je de examenopdracht verkent, stel je jezelf een aantal vragen:

1. Wat is het onderwerp van mijn presentatie?
2. Wat is mijn spreekdoel?
3. Wie is mijn publiek?
4. Hoelang mag mijn presentatie minimaal en maximaal duren?
5. Welke hulpmiddelen mag ik gebruiken tijdens mijn presentatie?

Je hoort van je docent wanneer je spreekexamen moet doen. Meestal krijg je de examenopdracht minimaal een week voor je spreekexamen, zodat je voldoende tijd hebt om de presentatie voor te bereiden.

Voorbeeld

Dieuwke moet spreekexamen doen en heeft het examen gekregen.

Instellingsexamen Nederlands 2F Spreken

Informatie voor de kandidaat

Dit instellingsexamen houdt in dat je een presentatie geeft. Je spreekt met je docent af wanneer en waar je de presentatie moet geven. Je mag de presentatie thuis voorbereiden.

Je presentatie moet 4 tot 6 minuten duren. Je mag een spreeschema met steekwoorden meenemen naar het examen. Ook mag je een presentatieprogramma gebruiken. Als je digitale presentatie duidelijk en overzichtelijk is, krijg je een bonuspunt.

Je wordt beoordeeld op inhoud, opbouw en spreekvaardigheid.

Situatie:

Voor een project op school moet je een presentatie houden over de wijk waarin je woont. Hierbij moet je je wijk omschrijven. Daarnaast moet de geschiedenis van je wijk aan bod komen. Ook moet je aangeven wat je leuk en minder leuk aan je wijk vindt.

Opdracht:

Geef een presentatie over je wijk voor je docent en klasgenoten.

Dieuwke verkent het spreekexamen.

1. Wat is het onderwerp van mijn presentatie?

Het onderwerp is mijn wijk.

2. Wat is mijn spreekdoel?

Mijn spreekdoel is informeren.

3. Wie is mijn publiek?

Mijn publiek bestaat uit mijn docent en mijn klasgenoten.

4. Hoelang mag mijn presentatie minimaal en maximaal duren?

Mijn presentatie mag tussen de 4 en 6 minuten duren.

5. Welke hulpmiddelen mag ik gebruiken tijdens mijn presentatie?

Ik mag een presentatieprogramma gebruiken en een spreekschema met steekwoorden.

Opdracht 1

Voer de deelopdrachten uit.

a. Geef een voorbeeld van een presentatie die je hebt gegeven.

---

b. Wat was het onderwerp van de presentatie?

---

c. Wat was het doel van de presentatie?

---

d. Wie was je publiek?

Starttaal: methode Nederlands voor het mbo

Starttaal is ontwikkeld voor mbo-leerlingen die een beroepsopleidende leerweg volgen en aan het einde van hun opleiding examen op 2F- of 3F-niveau moeten doen.

Leerwerkboeken

Starttaal 2F bestaat uit twee **leerwerkboeken**: deel A en deel B. Je oefent in deze leerwerkboeken met de taalvaardigheden lezen, luisteren, taalverzorging, schrijven, spreken en gesprekken voeren. In de leerwerkboeken worden theorie, voorbeelden en opdrachten na elkaar aangeboden.

Deel A

In **deel A** oefen je stapsgewijs met de lesstof die nodig is om het vereiste 2F-niveau te bereiken. In deel A krijg je bovendien alle bagage mee om te kunnen starten met de examenvoorbereiding in deel B.

Deel B

Als je alle opdrachten in deel A hebt gemaakt, kun je starten met de examenvoorbereiding in deel B. **Deel B** biedt naast examenvoorbereiding ook oefenexamens per taalvaardigheid. Als je de opdrachten in zowel deel A als deel B hebt gemaakt, ben je klaar voor de examens op 2F-niveau.

Aanvullende materialen

Op de methodesite *Studimeter.nl* vind je de **kijk- en luisterfragmenten** die je nodig hebt om de opdrachten te maken. Ook vind je op *Studimeter.nl* **aftekenkaarten** waarmee je jouw studievoortgang kunt bijhouden.

Achter in de leerwerkboeken vind je **feedbackformulieren** die je nodig hebt bij een aantal opdrachten in de hoofdstukken spreken en gesprekken voeren. De ingevulde feedbackformulieren kun je als bewijsstukken opnemen in je **taalportfolio**.

Extra oefenen

Met het online **oefen- en toetsprogramma** *ViaStarttaal Online* kun je extra oefenen met de onderdelen taalverzorging, lezen en luisteren op 2F-niveau. Je kunt ook oefenen op 1F-niveau als je bepaalde onderwerpen moeilijk vindt of op 3F-niveau als je meer uitdaging wilt.

Extra opdrachten in *ViaStarttaal Online* maak je altijd in overleg met de docent. Voor online oefenen heb je een eigen inlogcode nodig voor *Studimeter.nl*.